

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

EK:n asiantuntijalausunto luonnoksesta Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Kiinnostus arktisen alueen taloudellisiin mahdollisuuksiin on jatkuvassa kasvussa. Onkin järkevää, että sekä kansallisella että EU-tasolla mietimme, kuinka luonnonvararikkaalle alueelle saataisiin mahdollisimman kestävää hyvinvointia.

Valtioneuvoston lausuntokierroksella oleva strategialuonnos on tasapainoinen ja selkeä siinä, että luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ja osallistava päätöksenteko asettavat raamit kasvavalle elinkeinotoiminnalle.

EK painottaa, että vireä elinkeinotoiminta lisää arktisen alueen vetovoimaa ja parantaa sen asukkaiden hyvinvointia.

Alueiden saavutettavuuden parantaminen ja sen läpi kulkevien logistiikkaväylien kehittäminen on tärkeää paitsi Suomelle, myös muille arktisen alueen maille. Suomen olisi hyvä linjata tästäkin selkeästi, jottemme olisi vain reagoimassa muiden maiden aloitteisiin.

1. EU:n rooli ja pohjoismainen yhteistyö arktisen alueen kehittämisessä

EK näkee, että Suomen on hyvä tukea EU:n roolia arktisen alueen kehittämisessä, koska EU on monen jäsenmaansa kautta jo läsnä alueella ja on sitä kautta itse arktinen toimija. Suomen tulee myös ylläpitää ja vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä arktisten asioiden osalta ja tarjota tietämystään EU:n käyttöön.

Myös kansainvälistä yhteistyötä täytyy parantaa. On sovittava yhteisistä säännöistä, joita on noudatetaan taloudellisten toimien suhteen, jotka tehdään ”ei-kenenkään maalla” arktisella alueella. Esimerkkeinä mainit-takoon ei-arktisten maiden kiinnostus hyödyntää pohjoista merireittiä ja arktisia luonnonvaroja. Pohjoinen reitti kulkee kansainvälisten vesien lä-pi ja arktiset EU-maat monella tavoin avoimia esimerkiksi kiinalaisille investoinneille.

2. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

Uudella strategialla olisi pyrittävä myös lisäämään kansainvälistä yhteis-työtä, ja Suomen tulisi voimakkaasti edistää ja tukea alueen kestävää kehitystä. Arktisen alueen nykyisiä ja tulevat liiketoimintasektorit kuten matkailu, palvelinkeskukset, kalastus, arktinen merenkulku, kaivos- ja cleantech-ratkaisut ympäristöhaasteisiin luovat työpaikkoja ja kehittävät alueen taloutta. On välttämätöntä varmistaa, että liiketoiminta on kestä-vää ja tukee vihreää talouskasvua.

EU:n kunnianhimoinen ilmastopolitiikka hyödyttää arktista aluetta. Arktisen alueen haavoittuvasta tilanteesta ja ilmastotoimien tarpeellisuudesta voitaisiin tiedottaa paremmin, myös selittäen ilmastopolitiikan toivottuja tuloksia.

Geopoliittinen mielenkiinto arktista aluetta kohtaan kasvaa ilmastonmuutoksen vaikutusten, turvallisuusnäkökohtien ja alueen vihreää talouskasvua tukevan taloudellisen potentiaalin vuoksi. Euroopan arktinen alue on elinvoimainen, hyvin kehittynyt ja asuttu alue. Euroopan arktisel-la alueella saatuja kokemuksia voidaan käyttää innoittajana kestäväälle liiketoiminnan kehittämiseksi muualla alueelle.

Arktisen alueen potentiaalin hyödyntämiseksi myös Suomen tulevan arktisen politiikan on keskityttävä alueen kehittämiseen ja hyödynnettävä sen potentiaalia Euroopan talouden vihreän muutoksen edistäjänä. Tämän kehityksen nopeuttamiseksi on välttämätöntä kohdistaa EU:n rahoitusta arktisen alueen investointien tukemiseen.

3. Kestävää talouskasvua

Aktiivisella aluepolitiikalla, joka keskittyy houkuttelevien paikallisten työ-paikkojen luomiseen ja uuden digitaalisen tekniikan täysimääräiseen hyödyntämiseen, on mahdollista yhdistää Eurooppa paremmin ja helpottaa lisäksi rajat ylittävää kauppaa. Arktisen alueen merestä ja maanalaisista voimavaroista ei ole hyötyä vain paikalliselle väestölle, vaan koko Euroopalle.

Arktisen alueen taloudellisen kehityksen ja toiminnan on perustuttava kansallisille ja kansainvälisille velvoitteille alueella asuville alkuperäis-kansoille. Vuoropuhelu ja keskinäinen kunnioitus ovat edellytyksiä kes-tävän ja oikeudenmukaisen resurssien käytön saavuttamiselle ja uudelle liiketoiminnalle, joka varmistaa työllisyyden ja arvonluonnin. Suomi voi näyttää esimerkkiä muulle arktiselle alueelle siitä, kuinka kestävä talou-dellinen kehitys ja paikallisten työpaikkojen luominen ovat mahdollisia.

Arktisella alueella tulee aktiivisesti edistää yritystoimintaa. Taloudellinen toiminta ja työpaikkojen luominen ovat tärkeitä ajureita hyvinvoinnin ja suvereniteetin turvaamiseksi. Alueella on merkittävä taloudellinen potentiaali sekä perinteisille että uusille teollisuudenaloille ja yrityksille, jotka panostavat kestäväan ja ympäristöystävälliseen liiketoimintaan.

On hyvä muistaa, että arktiselta alueelta löytyy tärkeitä kriittisiä raaka-aineita, kuten harvinaisia maametalleja muun muassa akkuihin, matkapuhelimiin, tietokoneisiin ja kannettaviin tietokoneisiin. Näillä luonnonva-roilla voi olla suuri merkitys koko EU:n omavaraisuudessa kriittisten raaka-aineiden suhteen ja strategista merkitystä EU:n kilpailukyvyille.

Yhteenvetona painottaisimmekin, että taloudellinen toiminta ja kestävä kehitys eivät olet toisiaan poissulkevia vaan kulkevat käsi kädessä, alue voi tarjota Euroopalle tuotteita, resursseja ja energiaa, mikä on ratkaise-va EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Hanna Laurén

Johtaja

Vuorio Petri
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Laurén Hanna
Elinkeinoelämän keskusliitto, EK